

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת צביקה פוגל

4707/25/פ

הצעת חוק המשטרה (חדירה לחומר מחשב), התשפ"ד-2024

1. חדירה לחומר מחשב שלא בפני עדים או בנוכחות תופס המחשב
- (א) על אף האמור בסעיפים 23 ו-26 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969¹ (להלן – פקודת סדר הדין הפלילי), רשאי נשיא בית משפט מחוזי או סגן הנשיא שהנשיא הסמיכו לעניין זה, לבקשת קצין משטרה מוסמך בדרגת ניצב משנה ומעלה (להלן – המבקש), לתן צו לחדירה לחומר מחשב, כאמור בסעיף 23א(א) לפקודת סדר הדין הפלילי, ולהעתיקו, שלא בפני עדים וללא נוכחותו או ידיעתו של מחזיק חומר המחשב, אם שוכנע כי חיפוש כאמור נדרש לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירת פשע חמור, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים שעברו עבירה כאמור, וכי מטרת החיפוש תסוכל אם החיפוש ייערך באופן גלוי.
- (ב) הוגשה בקשה כאמור בסעיף קטן (א), ישקול בית המשפט, בין השאר, את השיקולים שלהלן :
- (1) המטרה לשמה התבקש הצו ;
 - (2) חומרת העבירה בעניינה מתבקש הצו, ואם טרם נעברה – ההסתברות לביצועה ;
 - (3) פעולות החקירה שבוצעו עד למועד הגשת הבקשה ;
 - (4) מיקום חומר המחשב, מטרתו וסוגו ;
 - (5) פעולות החיפוש שהתבקשו ואופן ביצוען ;
 - (6) מידת החשש כי חומר המחשב לא יישמר או ייפגע בלא ביצוע החיפוש ;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(7) היות המחזיק בחומר מחשב החשוד או אדם בעל קרבה לחשוד, לרבות ספק שירות;

(8) יכולת תיעוד עריכת החיפוש;

(9) מידת הפגיעה בפרטיות של אדם או בזכויות אחרות כתוצאה מהחדירה לחומר המחשב.

(ג) תקופת תוקפו של צו שניתן לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על 30 ימים.

(ד) הוראות סעיף 23א(ג) לפקודת סדר הדין הפלילי יחולו לעניין חיפוש לפי צו כאמור בסעיף קטן (א).

(ה) בחוק זה –

"חדירה לחומר מחשב", "חומר מחשב", "מחשב" ו"פלט" – כמשמעותה בסעיף 4 לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995²;

"פשע חמור" – עבירה שדינה מעל 10 שנות מאסר או עבירה המנויה בתוספת.

2. מגבלות על צו החיפוש (א) הוגשה בקשה למתן צו חיפוש, כאמור 1, יורה בית המשפט על עריכת חיפוש לפי סעיפים 23א, 26 ו-28 לפקודת סדר הדין הפלילי, אם ראה שאין בכך כדי למנוע את השגת מטרת החיפוש.

(ב) הוגשה בקשה למתן צו חיפוש כאמור בסעיף 1, יורה בית המשפט על עיון בחלק מחומר המחשב, אם ראה שאין בכך כדי למנוע את השגת מטרת החיפוש.

(ג) הוגשה בקשה למתן צו חיפוש כאמור בסעיף 1, רשאי בית המשפט להורות על מגבלות בשימוש ובעיון במידע שהופקו; ראה המבקש כי נדרש שימוש במידע נוסף שהעיון בו הוגבל על ידי בית המשפט, רשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה להרחבת גודל העיון במידע.

3. סודיות והגבלת שימוש (א) מידע שהופק מחיפוש כאמור בסעיף 1 לא יימסר ולא ייעשה בו שימוש אלא לפי הוראות בית המשפט בצו.

(ב) אדם שהגיע לידיו מידע לפי פרק זה תוך כדי מילוי תפקידו, ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות פרק זה; העובר על הוראות אלה, דינו – מאסר שלוש שנים.

4. תיקון חוק האזנת סתר. בחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979³ – סתר

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(1) בסעיף 10א, במקום "פרטי המקום שאליו הותרה הכניסה יפורטו בהיתר" יבוא "פרטי המקום שאליו הותרה הכניסה יפורטו בהיתר; לעניין זה, "התקנת אמצעים הנדרשים להאזנה, פירוקס או סילוקס" – לרבות חדירה לחומר מחשב לפי סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט–1969, למעט לשם שיבוש פעולתו התקינה של המחשב, מחיקת מידע או שינויו;

(2) בסעיף 13 –

(א) אחרי סעיף קטן (א3) יבוא:

"(4א) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (א3) לא יחולו לעניין האזנת סתר לתקשורת בין מחשבים".

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(1ב) דברים שנקלטו בהאזנה כדין לתקשורת בין מחשבים לפי חוק זה לא יהיו קבילים כראיה אם לא אושרה ההאזנה כאמור לפי העניין".

(3) אחרי סעיף 13 יבוא:

"עונשין 13א. אדם שהגיע לידי מידע לפי חוק זה תוך כדי מילוי תפקידו, ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה; העובר על הוראות אלה, דינו – מאסר שלוש שנים".

תוספת

(סעיף 1, ההגדרה "עבירת פשע חמור")

(1) עבירות לפי סעיפים 144(א), 144(ב), 157, 185, 185א, 214(ב1), 214(ב2), 369, 427, 428, 428א לחוק העונשין, התשל"ז–1977⁴;

(2) עבירות לפי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס–2000⁵;

³ ס"ח התשל"ט, עמ' 118.
⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 293.

(3) עבירות לפי סעיפים 2(א) ו-2(ב) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003⁶;

(4) עבירות לפי סעיפים 22(ב), 22(ג), 27, 29, 31, 32, 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016⁷.

דברי הסבר

מהפכת המידע והטכנולוגיה הביאה עימה יתרונות רבים וחשובים, כמו שימוש בטלפון נייד, גלישה באינטרנט לחיפוש מידע ועוד שלל יכולות שהפכו לחלק בלתי נפרד מחיינו. לצד זאת, הרשת מאפשרת לאנשים לפעול באנונימיות ובכך מעניקה פלטפורמה נוחה לעבריינים ולפעילי טרור, שיכולים לאסוף מידע רב ברשת ולתכנן את מעשיהם הבלתי חוקיים.

בשל בעיה זו, רשויות הביטחון הבינו כי על מנת להתחקות אחר גורמים אלה ולסכל את פעולתם, עליהם לפעול דרך הרשת ובכך לנצל את היתרונות הטכנולוגיים הגלומים בה, בין היתר על ידי חדירה לחומר מחשב באמצעות תוכנת רוג'לה המותקנת באופן סמוי על גבי מערכת מחשב, מרחוק או באופן פיזי.

ייחודו של חומר מחשב המועבר בתקשורת בין מחשבים נתפש בחקיקה באופנים שונים ביחס למועד והאופן בו הוא נאסף על ידי גופי החקירה, כך שתוכן זהה של מחשב עשוי בנסיבות מסוימות לדרוש צו האזנת סתר סמוי ובנסיבות אחרות עשוי להיחשב "חפץ" ולדרוש צו חיפוש גלוי. אלא שהמצב החוקי הנוהג לעניין חיפוש במחשבים אינו נותן מענה מספיק בכל הקשור לחדירה לחומר מחשב, כפי שנכתב בדו"ח הצוות לבדיקת האזנות סתר לתקשורת בין מחשבים (דוח מררי) "מכאן, שאין למשטרה סמכות לבצע חיפוש סמוי במחשב ובכך לשאוב את המידע האגור על הטלפון הנייד באופן סמוי, אלא רק לבצע האזנה ממועד מתן הצו ואילך של מידע המועבר בתקשורת בין מחשבים".

על כן, לנוכח ההתפתחויות הטכנולוגיות ומאפייניו הייחודיים של חומר מחשב והשימוש הגובר במחשב בכל תחומי החיים, לקבוע הוראות פרטניות המתייחסות לחדירה לחומר מחשב, כך שלמשטרת ישראל יינתן כלי משמעותי במאבק מול ארגוני הפשיעה בעת עריכת חיפושים אלו.

בפרט, מוצע להסמיך את בית המשפט להורות על מתן צו חדירה לחומר מחשב שלא בפני עדים וללא ידיעת מחזיק המחשב, אם שוכנע שחיפוש כזה נדרש לגילוי, לחקירה או למניעה על עבירה שדינה מעל 10 שנות מאסר, או לתפיסת עבריינים שעברו עבירה כזו, ומטרת החיפוש תסוכל אם תיערך באופן גלוי. בהתאם, מוצע לקבוע את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו להורות על מתן צו כאמור, וכן להורות כי דרך המלך תהיה קבלת צו בית משפט לחדירה לחומר מחשב בהתאם להוראות פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969. עוד מוצע לתקן את חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979, כך שיוגבל השימוש במידע שהושג באמצעות הפקת תקשורת בין מחשבים רק לצרכי החקירה בגינם ניתן צו האזנת סתר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בסיוון התשפ"ד (01.07.2024)

⁶ ס"ח התשס"ג, עמ' 502.
⁷ ס"ח התשע"ו, עמ' 898.